

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ ๕/๒๕๔๙

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสีปนนท์ เกตุทัต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสุพันธ์)	ประธาน
๒. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นายสุเมธ แย้มมนต์ รองเลขาธิการฯ แทน)	กรรมการ
๗. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองเลขาธิการฯ แทน)	กรรมการ
๘. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงมหาดไทย (นายสมชาย ชุ่มรัตน์ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงแรงงาน (นายไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
๑๒. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นายปฐม แหยมเกตุ รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
๑๓. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางสาวชะไม สวงวนพันธ์ุ ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
๑๔. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (นายสมพงษ์ ชาตะวิถี อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา แทน)	กรรมการ

๑๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ (นางสาวพจมาน เครือสินธุ์ ผู้อำนวยการส่วนจัดทำงบประมาณด้านสังคม แทน)	กรรมการ	
๑๖.	ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นายวรพัฒน์ ทิวถนอม ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง แทน)	กรรมการ	
๑๗.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นางสาวภาวณี วัฒนา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต แทน)	กรรมการ	
๑๘.	พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)	กรรมการ	
๑๙.	พระเทพปริยัติวิมล (แสวง ธมเมสโก)	กรรมการ	
๒๐.	นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	กรรมการ
๒๑.	นางสาวจันทร์เพ็ญ	แก้วเชียงใหม่	กรรมการ
๒๒.	รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภาร	กรรมการ
๒๓.	ศาสตราจารย์ชัยอนันต์	สมุทวณิช	กรรมการ
๒๔.	นายทองอยู่	แก้วไทรฮะ	กรรมการ
๒๕.	ศาสตราจารย์ทักษิณา	สวนานนท์	กรรมการ
๒๖.	นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ
๒๗.	นายอนุชากร	มาศณมาดล	กรรมการ
๒๘.	นายพงษ์	दनานนท์	กรรมการ
๒๙.	นายพิสิฐ	เจริญวงศ์	กรรมการ
๓๐.	นายพิสิษฐ์	ณ พัทลุง	กรรมการ
๓๑.	นายมหนู	อรดีดลเชษฐ	กรรมการ
๓๒.	นางมลวิวัลย์	ธรรมแสง	กรรมการ
๓๓.	นายมานะ	สุดสงวน	กรรมการ
๓๔.	นายมานิจ	สุขสมจิตร	กรรมการ
๓๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	กรรมการ
๓๖.	นายวิฑฐยา	บริบูรณ์ทรัพย์	กรรมการ
๓๗.	นายวินัย	สละอุณ	กรรมการ
๓๘.	รองศาสตราจารย์วิริยะ	นามศิริพงศ์พันธุ์	กรรมการ
๓๙.	นายวิศิษฐ์	ศรีวิชัยรัตน์	กรรมการ
๔๐.	นายสมชัย	วุฑฒิปรีชา	กรรมการ

๔๑. นายสุทินันท์	ปรัชญพฤทธิ	กรรมการ
๔๒. ศาสตราจารย์สุมน	อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๔๓. นายสุวัฒน์	เงินน้ำ	กรรมการ
๔๔. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	กรรมการ
๔๕. นายอำพล	จินดาวัฒนะ	กรรมการ
๔๖. เลขาธิการสภาการศึกษา		กรรมการและเลขานุการ
๔๗. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์)		ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

๑. พระราชครูวามเทพมุนี		ปฏิบัติศาสนกิจ
๒. นายกฤษณพงศ์	กีรติกร	ติตราชการ
๓. นายชิงชัย	หาญเจนลักษณ์	ติตภารกิจ
๔. นายธนา	เบญจาทีกุล	ติตภารกิจ
๕. นายประเวศ	พุ่มพวง	ติตภารกิจ
๖. นางพริ้มพราย	สุโปฏก	ติตภารกิจ
๗. นายพารณ	อิศรเสนา ณ อยุธยา	ติตภารกิจ
๘. ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	ติตราชการ
๙. นายวิทยา	มานะวานิชเจริญ	ติตภารกิจ
๑๐. ศาสตราจารย์วิรุณ	ตั้งเจริญ	ติตราชการ
๑๑. นายวีระชัย	วรรณีกกุล	ติตภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. นายสมเกียรติ	ชอบผล	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายเสน่ห์	ขาวโต	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สพฐ.
๓. นางนงราม	เศรษฐพานิช	ที่ปรึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑.	นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
๒.	นางนิรมล กิตติวิบูลย์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
๓.	นายนพพร สุวรรณรุจิ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
๔.	นางสุรางค์ โพธิ์พฤษภาวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
๕.	นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม	ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ
๖.	นางสุทธศรี วงษ์สมาน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
๗.	นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๘.	นางเกื้อกุล ชังใจ	นักวิชาการศึกษา สว.
๙.	นางจินตนา ศักดิ์ภู่อารัม	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๐.	นางฉลวยลักษณ์ สิ้นประเสริฐ	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๑.	นางทิพย์สุดา สุขเมธเสนีย์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๒.	นางสาวประภาพรรณ ไชยวงษ์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๓.	นางสาวประภาพรรณ วงศาโรจน์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๔.	นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๕.	นางสาวเพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๖.	นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๗.	นางสาวสุรางค์ วีรกิจพาณิชย์	นักวิชาการศึกษา สว.
๑๘.	นางสาวโสภณา ตาแก้ว	นักวิชาการศึกษา สว.

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน/เลขาธิการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

เนื่องจากการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมวาระแรกของประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน) นายอมเรศ ศิลาอ่อน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษาในฐานะผู้แทนคณะกรรมการสภาการศึกษากล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ๒ วาระ วาระแรก คือได้รับ

พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ วาระที่สอง คือ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เป็นวันคล้ายวันเกิดครบ ๖ รอบ จากนั้น กรรมการและเลขานุการ (เลขาธิการสภาการศึกษา นายอรุณ จันทวานิช) จึงขอเชิญ ประธานมอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา

ประธานกล่าวเปิดประชุมและมอบนโยบายก่อนดำเนินการประชุม ดังนี้

รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่อง คุณธรรมนำความรู้ โดยได้เน้นเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย ซึ่งเรื่องคุณธรรมนำความรู้นี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รับเป็นเจ้าภาพหลักของกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินงาน โดยขณะนี้ได้จัดทำกรอบ แนวคิดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทยเสนอคณะรัฐมนตรีให้ ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว และวันนี้ฝ่ายเลขานุการจะรายงานเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุม ให้ทราบ

เรื่องคุณธรรมนำความรู้ถือเป็นวาระแห่งชาติเนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลาย หน่วยงาน คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข และสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งขณะนี้ ในระดับกระทรวงได้มีเครือข่ายด้านการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทยขึ้น โดย กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมร่วมระหว่างกระทรวง หลังจากแต่ละกระทรวงจัดทำแผนปฏิบัติการเรียบร้อยแล้ว จะได้นำแผนดังกล่าวมา รวบรวมและสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์การดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสนใจด้านการศึกษาเรื่องอื่น ๆ อีก เช่น (๑) การ อุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่ยังไม่สะท้อนค่าใช้จ่ายจริง ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ การศึกษา และเป็นการสร้างภาระให้กับสถานศึกษาที่ต้องเร่งระดมทรัพยากรและเงิน บริจาค ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีทราบปัญหาจึงวางแผนใช้ระยะเวลา ๓ ปี ในการแก้ไขปัญหา สำหรับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ดังนี้ ปีที่หนึ่ง (เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐) งบประมาณด้านการศึกษาจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๓๐ ปีที่ ๒ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๓๐ และปีที่ ๓ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๓๐ เพื่อสนับสนุนให้เงินอุดหนุนรายหัวเท่ากับ ค่าใช้จ่ายจริง (๒) เรื่องค่าวิทยฐานะของครูชำนาญการ รวมถึงค่าวิทยฐานะเดือนละ ๓,๕๐๐ บาท ซึ่งรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ได้รับเงิน นอกจากนี้ยังเห็นชอบการให้เงินอื่น นอกเหนือจากเงินเดือนของครูระดับเชี่ยวชาญระดับ ๘-๙ ขึ้นไป ซึ่งเคยมีมติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบแล้วเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๙

ทั้งนี้ เรื่องที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาการศึกษาได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรีอย่างรวดเร็ว อาทิ โครงการคุณธรรมนำความรู้ การมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา เป็นต้น ซึ่งถือว่ารัฐบาลให้ความสำคัญต่อสภาการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา (ศาสตราจารย์ วิจิตร ศรีสอาน) และด้านกีฬา กิจการเยาวชน ลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี (นางจรรยาพร ธรณินทร์) ลาออกจากตำแหน่ง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินการสรรหา และเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษาด้านการบริหารการศึกษาและด้านกีฬา กิจการเยาวชน ลูกเสือ ยุวกาชาดและเนตรนารี โดยเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ ดังนี้ ๑) รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ สินลารัตน์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา นายปรีดา รอดโพธิ์ทอง เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการศึกษาด้านกิจการเยาวชน ลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี ขณะนี้อยู่ระหว่างการแจ้งมติคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. ขอแสดงความยินดีกับกรรมการสภาการศึกษา ดังนี้ ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นายมานิจ สุขสมจิตร และนายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ เป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ และทั้ง ๒ ท่านได้รับการเลือกเพื่อไปคัดเลือกเป็นสมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญด้วย

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๔๙

กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งรายงาน การประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๙ ให้กรรมการทุกท่านพิจารณารับรองแล้ว โดยมีกรรมการขอ แก้ไข และฝ่ายเลขานุการได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๔๙ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา : การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา สกศ. (นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล) รายงานว่า สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยได้

ดำเนินงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความสุขในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นการพัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้ ๕ ทฤษฎี โดยมีการจัดสาระ กระบวนการเรียนรู้ใหม่ให้ง่าย เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้ จากทฤษฎีดังกล่าวได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้น สำหรับใช้เป็นฐานในการปฏิบัติ ขณะเดียวกันก็ใช้เป็นเกณฑ์สำหรับสืบค้นครุต้นแบบ ซึ่งเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัจจุบันมีครุต้นแบบรวมทั้งสิ้น ๕๘๖ คนทั่วประเทศ

สำนักงานฯ ได้สังเคราะห์รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ของครุต้นแบบออกเป็น ๔ กลุ่ม จากนั้นได้คัดเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมจำนวน ๙ รูปแบบ และมีการนำไปวิจัยและพัฒนาในโรงเรียนนำร่องรูปแบบละ ๑๐ โรงเรียน รวม ๙๐ โรงเรียนทั่วประเทศ ผลการทดลองสรุปได้ ดังนี้ (๑) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น (๒) เจตคติและพฤติกรรมการสอนของครูเปลี่ยน คือ ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะการคิด การฝึกปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (๓) เกิดนักวิจัยซึ่งเป็นครุต้นแบบกระจายอยู่ทั่วประเทศ และ (๔) มีตัวอย่างที่ดีของรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากข้อค้นพบดังกล่าว สำนักงานฯ เห็นควรมีการดำเนินงานต่อไป จึงขอเสนอแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการ ดังนี้ (๑) เผยแพร่รูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาไปยังเครือข่ายของสำนักงานฯ ได้แก่ ครูแห่งชาติ ครุต้นแบบ และครูเครือข่าย รวมถึงโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้และสถานศึกษาในโครงการต่าง ๆ ของ สกศ. (๒) จัดทำฐานข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ฯ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบการเรียนรู้ ครูนักวิจัย (๓) จัดทำเว็บไซต์ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เผยแพร่รูปแบบการเรียนรู้ และ (๔) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม สนับสนุนให้นำรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญปฏิบัติในสถานศึกษา

๒. พัฒนาสถาบันครุศึกษา ให้เป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ เร่งปรับปรุงหลักสูตรการผลิต พัฒนาครูโดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น จัดให้มีการฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษาอย่างเข้มข้นโดยมีจุดเน้นการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคณาจารย์ให้สามารถเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และร่วมมือบทบาทในการพัฒนาครูประจำการ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๓. ผลักดันสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) ที่มีหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคู ดำเนินการดังนี้ จัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาคูที่มีสาระการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและถือเป็นสาระหลักในการฝึกอบรมพัฒนาคู จัดทำแผนงาน/โครงการฝึกอบรมและพัฒนาคูที่เน้นการพัฒนาทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔. พัฒนาการบริหารและการจัดการด้านวิชาการโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สพฐ. สคบศ. ครุสภา กคศ. คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา พัฒนาระบบและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) พัฒนาระบบการจัดทำฐานข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาคูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (๒) พัฒนาระบบจูงใจให้ครูพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยปรับปรุงการประเมินเกณฑ์เพื่อเลื่อนขั้น/วิทยฐานะโดยใช้ผลการพัฒนาผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหลัก (๓) ส่งเสริมครูในการพัฒนานวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของชุมชน (๔) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และ(๕) หน่วยงานที่มีสถานศึกษาในสังกัด ให้การส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษานำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปเผยแพร่ในสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณา แนวทางการดำเนินงานเพื่อการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

การพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีการอภิปราย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ ดังนี้

รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ขอรายเพิ่มเติม ๒ เรื่อง คือ มีครูต้นแบบของการศึกษาพิเศษหรือไม่ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพฐ. หรือหน่วยงานอื่นๆ มีการร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากน้อยเพียงใด

เลขาธิการคุรุสภา (นายจักรพรรดิ วัฒนา) มีความเห็นว่า โครงการที่สทศ. ดำเนินการถือเป็นการพัฒนาองค์ความรู้และวิสัยปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาโดยเฉพาะ ดังนั้นในการเผยแพร่รูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาไปยังเครือข่ายนั้น สำนักงานเลขาธิการคุรุสภายินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุน เพราะมีเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพประมาณ ๓๐๐ เครือข่ายกระจายอยู่เกือบทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเครือข่ายตามกลุ่มสาระวิชา รวมทั้งยังมีเครือข่ายผู้บริหารด้วย

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้มีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษา ๒ ลักษณะ คือ การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษา โดยมีโครงการ ๑ โรงเรียน ๑ นวัตกรรม ซึ่งได้คัดสรรโรงเรียนที่มีนวัตกรรมการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนดีเด่นมาแล้ว ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ -๒๕๔๙ รวมจำนวน ๕๔ โรงเรียน และขั้นตอนต่อไปจะดำเนินการสังเคราะห์ผลงานของสถานศึกษาเป็นองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จควรจะได้มีการแลกเปลี่ยนและบูรณาการองค์ความรู้เหล่านี้ร่วมกันระหว่างคุรุสภาและสทศ.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ มีความเห็นว่าโครงการการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดแข็ง ๒ เรื่อง เรื่องแรก คือ เป็นการต่อยอดความรู้ของครูต้นแบบที่ได้พัฒนาตนเอง และเรื่องที่สอง คือ การออกแบบโครงการนี้ ใช้ระบบการช่วยเหลือ (mentor system) โดยคณาจารย์จากสถาบันครุศึกษาร่วมดำเนินการ แต่มีข้อสังเกตว่า ยังมีครูที่มีผลงานเด่น ๆ อีกจำนวนมากซึ่งยังไม่ถูกค้นพบ ดังนั้น สทศ. ควรมีการพิจารณาถึงครูดี ครูเก่ง โดยเฉพาะครูที่สอนเด็กกลุ่มพิเศษต่าง ๆ อาทิ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ หรือเด็กชายขอบ ซึ่งครูเหล่านี้จะมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากครูที่สอนเด็กปกติ

นอกจากนี้ การรายงานผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครั้งนี้ ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการช่วยเหลือ คือ การที่คณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาทำงานร่วมกับครู /อาจารย์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นประโยชน์ในการปรับตัวทั้งสองฝ่าย ในลักษณะของการทำแบบชี้นำ (cognitive coaching) หรือแบบร่วมเรียนรู้ด้วยกัน หรือการใช้กระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งองค์ความรู้ส่วนนี้ควรเป็นประเด็นในการศึกษาต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์) มีข้อเสนอแนะ ๒ ประเด็น คือ ประเด็นที่ ๑ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ควรเผยแพร่ในลักษณะรูปแบบการเรียน

การสอน แต่ควรเผยแพร่ในลักษณะแนวคิดหรือปรัชญาว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การสอนที่ให้บทบาทผู้เรียนได้เรียนรู้ให้มากที่สุด และประเด็นที่ ๒ สิ่งที่ต้องการจากการวิจัยเรื่องนี้และควรมีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในส่วนนี้ต่อไปคือ ทำอย่างไรครูจะปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยความเต็มใจ

พระธรรมโกศาจารย์ เห็นด้วยกับแนวคิดของศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ในประเด็นเรื่องการใช้คำว่ารูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากรูปแบบเป็นเพียงจุดเริ่มต้นการเรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาความคิด องค์ความรู้เท่านั้น แต่ไม่ใช่วิธีเดียวในทางปฏิบัติ ดังนั้นหากเรายอมรับรูปแบบเพียงที่กำหนดโดยครูต้นแบบ สิ่งที่ได้คือความรู้ทางวิชาการ แต่การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ได้มีเพียงรูปแบบเดียว ยังมีวิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้อีกมาก แม้แต่เรื่องคุณธรรม เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ หากเป็นตัวอย่างของต่างประเทศ ถ้าใช้รูปแบบความคิดแบบ six hats thinking ก็ยังมีแนวคิดเพื่อสมานฉันท์แบบต่างประเทศ คือ game theory และ win win situation ซึ่งเป็นเพียงบางรูปแบบการอยู่ร่วมกันเท่านั้น ยังมีข้อจำกัดว่ายังไม่ครอบคลุมทุกรูปแบบ

ดังนั้นการกำหนดรูปแบบดังกล่าวจึงอาจเป็นการเน้นเฉพาะการเรียน แต่ไม่ได้เป็นการดำรงชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกัน ประเด็นเรื่องเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ยังมีวิธีคิดหลากหลายที่ยังไม่ได้นำมาใช้ เช่น การเรียนหรือการคิดแบบโยนิโสมนัสการ หรือเรื่องคุณธรรมทางพุทธศาสนา มีแนวคิดแบบหมวก ๔ ใบ หรือ พรหม ๔ หน้า คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นต้น ดังนั้นการคิดรูปแบบจึงเป็นเพียงกรอบกิจกรรม แต่ไม่ครอบคลุมการเรียนการสอนทั้งหมดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นางสาวจันทร์เพ็ญ แก้วเซียงใต้ มีข้อเสนอว่า รูปแบบการเรียนการสอน ควรเพิ่มมิติของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารด้วย หากผู้บริหารสถานศึกษาทำการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นการพัฒนาครู ผู้บริหารสามารถเป็นผู้นิเทศ กำกับติดตาม และเผยแพร่นวัตกรรมดังกล่าวไปยังครู ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นควรมีการพิจารณาว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมที่หลากหลายจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ โดยนำเข้าไปในระบบของการทำงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อไปใช้ในการพัฒนาครูและครูสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้

ผลจากการทำวิจัยดังกล่าวของผู้บริหาร ผู้บริหารควรนำผลงานนั้นไปปรับเปลี่ยน วิทยฐานะได้ รวมถึงครูก็ควรนำผลงานนี้ไปปรับเปลี่ยนวิทยฐานะของครูได้เช่นเดียวกัน และผลดังกล่าวจะเกิดความยั่งยืนกับเด็กต่อไป

นายทองอยู่ แก้วไทรชะ มีความเห็นว่า การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา เรื่องการ ปฏิรูปการเรียนรู้นับว่าเป็นเรื่องที่ประสบความสำเร็จอย่างมากเรื่องหนึ่ง แต่ควรมี การศึกษาค้นคว้าและวิจัยอย่างต่อเนื่องต่อไป เนื่องจากยังมีอีกหลากหลายมิติที่เกี่ยวข้อง และมีความสำคัญต่อการปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ โดยเฉพาะเรื่องบทบาทของครูผู้สอนว่าสอน อย่างไรจึงเหมาะสมที่สุด ดังนั้น สกศ. ควรจะได้ผนวกไว้กับสิ่งที่จะดำเนินงานต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) มีความเห็นว่า โครงการนี้เป็นก้าวที่สำคัญ เนื่องจากเป็นโครงการที่มีการเสนอรูปแบบการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นรูปธรรม ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นตัวอย่างหนึ่งได้ แต่อย่างไรก็ตาม ครูสามารถเลือกรูปแบบอื่น ๆ ได้อีกมาก ดังนั้นสกศ.จึงควรทำการศึกษา เพิ่มเติมโดยถอดบทเรียนจากทุกรูปแบบที่มีนำมาเสนอต่อ เพื่อให้ครูได้มีโอกาสทราบและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับตนเองได้

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาจากกระบวนการศึกษาและผลที่ได้ จากการศึกษ พบว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้อันที่สกศ.ดำเนินการ จุดเริ่มต้นเริ่มจาก การให้ครูที่มีศักยภาพได้พัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง โดยสกศ.ให้การสนับสนุน บางเรื่อง จากนั้นได้มีนักวิจัยเข้าไปศึกษาและสรุปผลการสอนมาโดยไม่ได้กำหนดว่าเป็น รูปแบบใด และสกศ.ได้นำมาสังเคราะห์ผลการสอน โดยเบื้องต้นได้รวบรวมผลเหล่านั้น จัดกลุ่มเป็นรูปแบบตามที่เสนอ ซึ่งทำให้คำว่ารูปแบบเป็นข้อจำกัดของการปฏิรูปการ เรียนรู้ ทั้ง ๆ ที่โดยสภาพจริงไม่มีรูปแบบใดเป็นรูปแบบที่ถูกต้องที่สุดในกระบวนการ จัดการเรียนรู้อันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเพียงทฤษฎีที่สกศ. พยายามรวบรวมเท่านั้น

สิ่งที่สำคัญของกระบวนการเรียนรู้นี้คือ การส่งเสริมให้ครูที่เป็นต้นแบบเหล่านี้ได้ ช่วยเหลือเพื่อนครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพราะผลการวิจัยชี้ชัดแล้วว่า คุณภาพการศึกษาอยู่ที่ครูสามารถพัฒนาวิธีการเรียนการสอนด้วยตนเอง ไม่ใช่การติดยึด อยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าทำอย่างไรจึงจะมีวิธีการที่ทำให้ สำนักงานเขตพื้นที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูที่มีศักยภาพในการเรียนการสอนมีโอกาสนิเทศ ให้ครูคนอื่น ๆ ในกลุ่มสาระเดียวกันให้มากขึ้น เพื่อให้ครูมีการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนในลักษณะการเป็นเครือข่ายให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพการ

เรียนการสอนดังกล่าว ต้องทำให้เป็นกลไกร่วมกันทั้งระบบระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสทศ. สพฐ. และครุสภา

นายอมเรศ ศิลาอ่อน มีความเห็นว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู พฤติกรรมของครูควรมีการวัดและประเมินผลได้ว่า เมื่อมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ครูมีพฤติกรรมเปลี่ยนหรือไม่ และเปลี่ยนไปในทิศทางที่ต้องการหรือไม่ ถ้าต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครูต้องทำให้ชัดเจนว่าอยากให้คุณครูปรับเปลี่ยนอย่างไร และควรมีการวัดและประเมินผล ภายใน ๑ ปี ๓ ปี และ ๕ ปี ตามลำดับ นอกจากนี้ ต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วย โดยการวัดผลต้องทำทั้งในระดับกระทรวง สพฐ. และ สทศ. ด้วย รวมถึงให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม

กรรมการและเลขานุการ (เลขาธิการสภาการศึกษา นายอรรุจ จันทวานิช) กล่าวเสริมว่า ภารกิจที่ สทศ. ดำเนินการ คือมุ่งดำเนินการจัดทำต้นแบบนำร่อง ยกย่องเชิดชู และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการขยายผลเป็นเรื่องของหน่วยปฏิบัติโดยเฉพาะ สพฐ. ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนายสุวัจน์ เงินฉ่ำ ดังนั้น หากจะมีมติเพิ่มเติมตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการสภาการศึกษาที่ให้ไว้ เช่น เรื่องคุณธรรมนำความรู้ ก็จำเป็นจะต้องมีการคัดเลือกและพัฒนาไปพร้อมกัน ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมขอให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้เป็นผู้ชี้แจง

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา สทศ. ชี้แจงเพิ่มเติม ดังนี้ ๑) ครุต้นแบบการศึกษาพิเศษยังไม่มี การดำเนินการ ๒) อาจมีการใช้คำอื่นแทนคำว่า “รูปแบบ” เพราะแท้จริงแล้ว สทศ. เพียงแต่จัดทำตัวอย่างของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ตามมาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ เท่านั้น ๓) เรื่องการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สทศ. จะรับไปดำเนินการต่อในเรื่องของการต่อยอดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตัวอย่างที่จะให้กับสถานศึกษาและครูได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตน ๔) เรื่องของการประสานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สพฐ. นั้น สทศ. ได้ดำเนินงานกันในลักษณะของกัลยาณมิตร โดยมีครุต้นแบบ สทศ. ไปทำงานร่วมกัน ในขณะเดียวกัน สทศ. ก็มีโครงการที่เรียกว่า การฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการฝึกอบรมตามสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของครูในโรงเรียนนั้น ๆ สำหรับข้อเสนอแนะของกรรมการสภา

การศึกษาทุกท่านนั้น สกศ. จะนำไปปรับปรุงและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานเรื่องนี้บรรลุเป้าหมายต่อไป

นายเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ มีความเห็นที่ขอให้สกศ.พิจารณาดำเนินการดังนี้

- ๑) รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เสนอ ควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อนและอุปสรรคไว้ด้วย
- ๒) ควรมีการจัดกรอบแบบบูรณาการ (framework) ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๙ รูปแบบมีการเชื่อมโยงกันอย่างไร อาจมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ได้จริง
- ๓) ควรมีการระบุให้ชัดด้วยว่า ครูที่จะใช้แต่ละรูปแบบเป็นหลักหรือเน้นรูปแบบใดเป็นหลัก ควรมีทักษะอะไรเพื่อนำไปสู่การอบรมฝึกหัด เพื่อให้เกิดทักษะนั้น ๆ อย่างเจาะจง และสุดท้ายเป็นคำถามว่า ๙ รูปแบบนี้ใช้กับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกช่วงชั้นหรือไม่ เนื่องจากเห็นว่าระดับปฐมวัยและระดับช่วงชั้นประถมศึกษาที่ ๑-๓ มีค่อนข้างน้อย และบางรูปแบบไม่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

นายวินัย สมะอุณ มีข้อเสนอแนะว่า การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้นั้น ควรพิจารณานวัตกรรมที่เป็นนวัตกรรมท้องถิ่นด้วยนอกเหนือจากนวัตกรรมที่มาจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ควรมีการบูรณาการหลักสูตรโดยนำรูปแบบหรือปฏิบัติพิถีพิถันทางศาสนามาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน

ประธาน สรूपในเบื้องต้นว่า โครงการการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ -๒๕๔๘ โดยมีวัตถุประสงค์โครงการคือ มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ไม่ใช่วิธีการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกลุ่มสาระและเรื่องคุณธรรม แต่หมายความว่าโครงการนี้พบว่า มีตัวอย่างที่ดีสามารถนำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระ โดยอาจมีวิีเฉพาะของแต่ละกลุ่ม

จากการอภิปราย กรรมการมีความคิดเห็น แบ่งได้ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เป็นการอภิปรายเกี่ยวกับขอบเขตของโครงการนี้ ส่วนที่ ๒ เป็นส่วนที่ต้องการให้โครงการนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จึงเชื่อมโยงไปสู่เรื่องอื่นด้วย ดังนั้น เพื่อให้มีโอกาสนำโครงการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติควรเปิดโอกาสมีการพิจารณาเฉพาะส่วนที่อยู่ในขอบเขตของโครงการนี้ ถ้ามีส่วนใดที่ยังไม่ชัดเจนสมบูรณ์ เช่น คำว่า “รูปแบบ” อาจใช้คำว่า “ตัวอย่าง” แทน เพราะเรื่องการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นปรัชญามากกว่า ขณะเดียวกันได้นำตัวอย่าง ๙ ตัวอย่าง ไปวิจัยและพัฒนาในโรงเรียนนาร่อง ๙๐ โรงเรียนทั่วประเทศ ผลการทดลองสรุปว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้นและเจตคติและพฤติกรรมการสอนของครูเปลี่ยนแปลงว่าตัวอย่างของวิธีที่พบสามารถนำไปขยายผลได้ ถ้าสกศ.พิจารณาปรับแก้ไขในส่วนนี้ก่อนก็เป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ทันที ส่วนการพิจารณาเพิ่มเติมขอให้เป็นการดำเนินงาน

ในระยะต่อไป เนื่องจากโครงการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน คงต้องหารือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า โครงการนี้สามารถจะนำไปขยายผลได้หรือไม่

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าสามารถดำเนินการได้ โดยเริ่มต้นจากครูต้นแบบ ๕๐ คน ขยายผลภายในโรงเรียนของตนจำนวน ๕๐ โรงเรียน โดยสพฐ.สนับสนุนในเชิงการต่อยอดโครงการ เพื่อให้มีการพัฒนาต่อไป

ผู้ช่วยเลขาธิการ (รองเลขาธิการสภาการศึกษา นางสิริพร บุญญานันต์) กล่าวเสริมว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ดำเนินมานานแล้ว โดยในช่วงแรกได้ครูต้นแบบที่สามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวนประมาณ ๖๐๐ คน และครูต้นแบบแต่ละคนก็จะมีครูเครือข่าย โดย สกศ. ได้ประสานกับทางองค์กรหลักกระทรวงศึกษาธิการ มาโดยตลอด และจากครูต้นแบบ ๖๐๐ คน คัดเลือกให้เหลือ ๕๐ คนนั้น คือ การทดลองเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ไม่ใช่รูปแบบที่ตายตัวที่ว่ามี ๕ รูปแบบนี้เท่านั้น

ในการนี้ ข้อเสนอของ สกศ. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป ได้แก่ จัดทำเว็บไซต์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เผยแพร่รูปแบบการเรียนรู้ จัดทำฐานข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ สถาบันครูศึกษาที่จะต้องทำหลักสูตรฝึกอบรมผู้เรียนที่จะเป็นครูได้พิจารณาแนวทางนี้ รวมทั้งผลักดันสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) จัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาครูที่มีสาระการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และที่สำคัญที่สุด สพฐ. สกศ. กศสภาคศ. คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการพัฒนาระบบการจัดทำฐานข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ข้อเสนอแนะของกรรมการสภาการศึกษาทุกท่าน คณะทำงานจะนำไปปรับปรุงแก้ไขและจะประสานกับหน่วยงานต่างๆ หากที่ประชุมเห็นชอบให้ สกศ. ดำเนินการต่อไป

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา มีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเรื่องที่สำคัญมาก คำว่า “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” หมายความว่า การให้ความสำคัญกับผู้เรียน ๒ เรื่อง ดังนี้ เรื่องที่ ๑ การสร้างคุณสมบัติที่ผู้เรียนขาด โดยครูจะต้องให้ความสนใจที่จะสร้างคุณสมบัติเหล่านั้นให้ได้ คือ แก่จุดบกพร่องของผู้เรียนและศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เรื่องที่ ๒ วิธีสอน ที่จะทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีเรียน คือวิธีวิจัย (research) แบบง่าย ๆ ทุกระดับชั้น เช่น เรื่องการคิดวิเคราะห์ ครูต้องเริ่มต้นว่า ทำอย่างไรจะสร้างคุณสมบัติอยากรู้ อยากค้นคว้าให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่ออยากค้นคว้าแล้วจะให้เครื่องมือที่

จะไปค้นคว้า ค้นมาแล้วจะทำอย่างไรให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อที่จะมารวบรวมเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเอง เรื่องที่ ๓ คือ ให้เด็กทำงานร่วมกันได้ เป็นหมู่คณะ ถ้ามีความคิดเห็นตรงกันใน ๓ เรื่องนี้ ก็จะใช้เป็นขอบเขต (criteria) ในการประเมินผล เรื่องการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

นางมลิวลัย ธรรมแสง มีข้อเสนอว่า ควรมีการจัดทำโครงการต้นแบบสำหรับการศึกษาพิเศษเนื่องจากมีครูที่สอนการศึกษาพิเศษที่สอนเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส จำนวนมาก ดังนั้นควรจะได้พิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมในเรื่องนี้ เนื่องจากยุทธศาสตร์การศึกษาพิเศษใช้ปัจจุบันนี้เป็นการศึกษาเฉพาะบุคคลอยู่แล้ว คือ มีการประเมินผู้เรียนก่อนเรียน เพื่อพิจารณาความสามารถของผู้เรียนและพัฒนา นอกจากนี้ยังมีแผนการสอน การพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่อง รวมถึงการประเมินผลเป็นรายบุคคลด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง ซึ่งนอกจากนั้นแล้ว แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กที่อยู่ในการศึกษาพิเศษนั้น ยังเกี่ยวข้องทั้งงบประมาณและค่าใช้จ่ายรายหัวของผู้เรียนด้วย

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ มีข้อเสนอแนะ ๔ เรื่อง ดังนี้ ๑) สพฐ. ต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เขตพื้นที่มีพลังในการที่จะทำงานขยายผลในเรื่องการเรียนการสอนในเขตพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ๒) ต้องเสริมสร้างพลังของศึกษานิเทศก์ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา เพราะบุคลากรกลุ่มนี้จะเป็นพลังสำคัญในการขยายผล ๓) ควรใช้กระบวนการกัลยาณมิตร ในการที่จะปลุกกระตุ้นคุณค่าและจิตใจของครูให้คำนึงถึงจิตใจของผู้เรียน เพราะว่าทุกอย่างเริ่มต้นที่ใจ และสุดท้ายมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ระบุถึง กรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นเสริมพลังอำนาจให้แก่สถานศึกษา หมายถึงสร้างความเข้มแข็งให้กรรมการสถานศึกษาได้มีบทบาทในการที่จะเสนอแนะตรวจสอบกำกับ ดูแลการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา

ประธาน สนับสนุนข้อเสนอแนะในประเด็นสุดท้ายของศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เพราะผลการศึกษาเกิดขึ้นที่โรงเรียน ถ้าจะให้ผลการศึกษาดี โรงเรียนต้องเข้มแข็ง และขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการอยู่ระหว่างการดำเนินงานตามมาตรา ๓๙ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ระบุให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจ ๔ ด้าน ไปยังสถานศึกษาโดยตรง สถานศึกษามี ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ คือ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งสามารถรองรับการกระจายอำนาจได้โดยกระทรวงศึกษาธิการช่วยจัดระบบและฝึกอบรมให้ กลุ่มที่ ๒ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีประมาณ ๒ หมื่นโรง

ถ้าจะให้พร้อมรองรับการกระจายอำนาจเหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางขณะนี้ คงยังไม่พร้อม ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก จึงต้องให้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นพี่เลี้ยง และงานบางส่วนต้องทำที่เขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะด้านธุรการ ดังนั้นต้องคิดถึงระบบการบริหารแบบกลุ่มโรงเรียน โดยให้แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาไปดำเนินการตามสภาพของแต่ละเขต โดยต้องพิจารณา ๓ เรื่อง คือ ๑) มีการร่วมใช้อาคารสถานที่ ๒) มีการร่วมใช้ครู ๓) ให้นักเรียนมีโอกาสมากิจกรรมร่วมกัน โดยระดับเขตพื้นที่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์จำนวนกว่า ๔,๐๐๐ คน จะมีบทบาทสำคัญ สำหรับในระดับสถานศึกษาที่จะรับการกระจายอำนาจ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการและครูแกนนำที่มาจากกลุ่มสาระละ ๒ คน ซึ่งรวมแล้ว จำนวนกว่า ๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งเมื่อเราจัดระบบรองรับเสร็จก็ต้องฝึกอบรมคนเหล่านี้ให้ทำได้ และหลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการจะต้องเข้าไปสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งขณะนี้โครงการกำลังเร่งดำเนินการอย่างเต็มที่

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวเพิ่มเติมว่า ขณะนี้สพฐ.อยู่ระหว่างการดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่มีความพร้อม กลุ่มนี้ก็ควรจะรับโครงการนี้ไปดำเนินการได้ และกลุ่มต่อมาคือมีความพร้อมแต่ยังไม่สมบูรณ์ ส่วนกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ขณะนี้แต่ละเขตลงไปสำรวจ ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถจัดกลุ่มได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สพฐ.ได้ดำเนินการแล้วเรื่อง การกระจายอำนาจทางวิชาการ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบนโยบายเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากการกระจายอำนาจทางวิชาการลงไป ก็เป็นสิ่งที่เขตพื้นที่การศึกษาจะรับไปดำเนินการต่อไป

ประธาน สรุปว่า โครงการนี้ขอแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ ให้คณะทำงานนำข้อคิดเห็นของกรรมการสภาการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขเฉพาะส่วนที่อยู่ในขอบเขตของโครงการวิจัย และนำไปขยายผลตามข้อเสนอของ สกศ. ต่อไป ส่วนที่ ๒ คือ คณะทำงานไปสรุปข้อคิดเห็นของกรรมการสภาการศึกษาที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเชื่อมโยงกับโครงการเดิมว่า สกศ. ควรจะดำเนินการอะไรเพิ่มเติมอีก เมื่อปรับปรุงเรียบร้อยแล้วให้หารือกับหน่วยงานที่จะนำไปขยายผล และให้นำเข้าสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่เสนอ โดยให้ จำแนกประเด็นให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินงาน ดังนี้

๑) ปรับแก้ไขและเพิ่มเติมข้อความ/สาระของเอกสารในขอบเขตของการดำเนินงาน โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามข้อเสนอแนะ ของกรรมการ

๒) นำความเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการในส่วนของ การขยายผลการ ดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาฯ ดังกล่าว ไปพิจารณาดำเนินการ โดยหารือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปขยายผล อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดทำแผนการขยายผลการดำเนินงานโครงการที่ชัดเจน และให้นำมาเสนอ ที่ประชุมสภาการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

๓) นำเสนอโครงการต่อเนื่องในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้มีแนวทาง/ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ เรื่องเพื่อพิจารณา : การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรรมการและเลขานุการ ขอให้รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นายสมเกียรติ ชอบผล) เป็นผู้นำเสนอ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ใน เขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงานที่ประชุมเกี่ยวกับเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะ กิจในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณารับการกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยให้ดำเนินการและเสนอเฉพาะในส่วนของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความ จำเป็นเร่งด่วนก่อน ส่วนในภาพรวมของประเทศ ขณะนี้สพฐ.ได้ดำเนินการสำรวจเบื้องต้น แล้ว ยังอยู่ในระหว่างการหาข้อสรุปในบางประเด็น เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะนำมาเสนอ ในการประชุมสภาการศึกษาต่อไป

สืบเนื่องจากมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติพ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้การบริหารจัดการการศึกษา ขึ้นพื้นฐานโดยเขตพื้นที่การศึกษาและให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศเขตพื้นที่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเขตพื้นที่การศึกษาไปแล้วจำนวน ๑๗๕ เขต ตั้งแต่วันที่ ๗ ก.ค. ๒๕๔๖ สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดละ ๒ เขต จังหวัดสงขลา มี ๓ เขต เขตที่อยู่ในเป้าหมายของจังหวัดชายแดนภาคใต้คือสงขลา เขต ๓

จากผลการวิจัยของหน่วยงานหลายแห่ง เช่น สกศ. สพฐ. ผลการตรวจราชการของสำนักผู้ตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งผลการประเมินของสมศ. พบว่าเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีความเข้มแข็ง เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดคนลงตามกรอบ และการปฏิบัติที่ไม่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ครูและบุคลากรขาดการพัฒนาความรู้และมีปัญหาสำคัญเรื่องของการเสี่ยงภัยของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่สำคัญคือ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมอบหมายให้เขตพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาปอเนาะและตาดีกา ที่ได้รับโอนมาจากกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ทำให้มีภาระงานและความรับผิดชอบมากขึ้น บางแห่งมีจำนวนโรงเรียนหรือสถานศึกษามากกว่า ๓๐๐ แห่ง ทำให้การบริหารงานประสบปัญหากับความยุ่งยาก ซับซ้อน เพราะลักษณะงานมีความหลากหลาย

นอกจากนี้ จากการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนของสมศ. ในเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี ๒๕๔๘ พบว่า ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในทุกมาตรฐาน โดยเฉพาะด้านความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความรู้และทักษะตามหลักสูตร และการรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การประเมินของ สพฐ. ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กป.๖ ม. ๓ ม. ๖ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ในช่วงชั้นที่ ๔ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำแนกเป็นรายจังหวัด ผู้เรียนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสได้คะแนนในอันดับสุดท้าย และที่สำคัญรัฐบาลได้ประกาศนโยบายให้จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูลและสงขลาบางส่วนเป็นเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเร่งด่วน ฉะนั้นจึงสอดคล้องกับนโยบายการปรับเขตพื้นที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มอบหมายให้สพฐ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทบทวนการกำหนดเขตพื้นที่ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

สพฐ. ได้ดำเนินงานโดย แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองฯ และจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญร่วมกับสทศ. และสมศ. เพื่อจัดทำข้อเสนอการพัฒนามาตรฐานการกำหนดเขตพื้นที่เมื่อวันที่ ๖ พ.ย. ๒๕๔๙ จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณากลับกรองฯ เมื่อวันที่ ๙ พ.ย. ๒๕๔๙ และจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณากลับกรองฯ กับสทศ. ตามนโยบายเมื่อวันที่ ๒๑ พ.ย. ๒๕๔๙ และยืนยันจำนวนเขตพื้นที่เมื่อวันที่ ๒๙ พ.ย. ๒๕๔๙ และจัดประชุมหารือครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ โดยการสอบถามความคิดเห็นของเขตพื้นที่การศึกษาและพยายามปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของเขตพื้นที่มากที่สุด

สาระสำคัญของข้อเสนอคือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเฉพาะความทั่วถึง คุณภาพ และประสิทธิภาพ ยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และให้ชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมตามนโยบายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมถึงเหตุผลที่สำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้คือเพื่อเสริมสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ และความปลอดภัยของครูอาจารย์

วิธีการดำเนินงาน ได้ศึกษาทบทวนนโยบาย แนวคิด วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์ รับฟังความคิดเห็นก่อนนำเสนอในวันนี้ โดยการดำเนินงานได้กำหนดหลักการว่าการเพิ่มเขตพื้นที่จะต้องไม่เพิ่มทรัพยากร ไม่เพิ่มงบประมาณและบุคลากร แต่ละเขตพื้นที่จะต้องมีปริมาณงานที่เหมาะสม และใกล้เคียงกัน ขนาดของเขตพื้นที่จะต้องไม่ใหญ่และเล็กเกินไป ต้องสะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ประหยัด คุ่มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และเชื่อมโยงกับองค์กรอื่น มีเกณฑ์ที่ใช้ในพิจารณา คือ เกณฑ์หลักและเกณฑ์ประกอบความเหมาะสม จำนวนสถานศึกษา ซึ่งตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ กำหนดไว้ว่าต้องมีสถานศึกษาประมาณ ๑๐๐-๔๐๐ แห่ง โดยควรมีลักษณะที่มีความหลากหลาย เช่น โรงเรียนตาดีกา และโรงเรียนเอกชนปอเนาะรวมอยู่ด้วย โดยควรมีจำนวนประชากรประมาณ ๑๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ คน ประชากรวัยเรียน ๕๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ คน วัฒนธรรมประเพณีมีความใกล้เคียงสอดประสานซึ่งกันและกัน ไม่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ระยะเดินทางไม่ให้เกิน ๘๐ กิโลเมตร สภาพภูมิศาสตร์ยึดอำเภอเป็นเกณฑ์ตามที่กำหนดในพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒ ความมั่นคงปลอดภัยและนโยบายพัฒนาเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจ

ผลจากการดำเนินการ สพฐ.จึงขอเสนอการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ดังนี้

๑. จังหวัดยะลา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่ม จำนวน ๑ เขต จากที่กำหนดไว้เดิม จำนวน ๒ เขต เพิ่มเป็น ๓ เขต ดังนี้ เขต ๑ ประกอบด้วย อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน และอำเภอกรงปินัง เขต ๒ ประกอบด้วย อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา และอำเภอกาบัง และเขต ๓ ประกอบด้วยอำเภอเบตง และอำเภอธารโต

๒. จังหวัดปัตตานี กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่ม จำนวน ๑ เขต จากที่กำหนดไว้เดิม ๒ เขต เพิ่มเป็น ๓ เขต ดังนี้ เขต ๑ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ และอำเภอหนองจิก เขต ๒ ประกอบด้วย อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอยะรัง อำเภอมายอ และอำเภอแม่ลาน และเขต ๓ ประกอบด้วย อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอกะพ้อ และอำเภอทุ่งยางแดง

๓. จังหวัดนราธิวาส กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มจำนวน ๑ เขต จากที่กำหนดไว้เดิม ๒ เขต เพิ่มเป็น ๓ เขต ดังนี้ เขต ๑ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอเรือเสาะ และอำเภอศรีสาคร เขต ๒ ประกอบด้วย อำเภอสุไหงโกลก อำเภอสุคิริน อำเภอแว้ง อำเภอตากใบ และอำเภอสุไหงปาดี และเขต ๓ ประกอบด้วย อำเภอระแงะ อำเภอจะแนะ และอำเภอเจาะไอร้อง

โดยสรุป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเสนอต่อสภาการศึกษา เพื่อโปรดพิจารณาให้คำแนะนำการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น จำนวน ๓ เขต ตามเสนอ ดังนี้

๑. จังหวัดยะลา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มจากที่กำหนดไว้เดิม จำนวน ๒ เขต เป็น จำนวน ๓ เขต เพิ่มขึ้นจำนวน ๑ เขต

๒. จังหวัดปัตตานี กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มจากที่กำหนดไว้เดิม จำนวน ๒ เขต เป็น จำนวน ๓ เขต เพิ่มขึ้นจำนวน ๑ เขต

๓. จังหวัดนราธิวาส กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มจากที่กำหนดไว้เดิม จำนวน ๒ เขต เป็น จำนวน ๓ เขต เพิ่มขึ้นจำนวน ๑ เขต

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมระเบียบวาระที่ ๔.๑)

การพิจารณา

ก่อนเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ประธานชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเนื่องจากรัฐบาลเห็นความสำคัญและได้มีการทบทวนการ

จัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) ขึ้นใหม่ และประกาศให้พื้นที่ ๔ จังหวัดภาคใต้ คือ ยะลา สตูล ปัตตานี นราธิวาส และสงขลาบางส่วน เป็นเขตพัฒนาเฉพาะกิจ หรือเขตพัฒนาพิเศษ ซึ่งไม่ได้หมายความว่า เป็นเขตปกครองพิเศษ หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายความว่าทุกด้านที่ต้องการการแก้ไขปัญหาในพื้นที่พิเศษนี้ ควรจะมีการบริหารจัดการที่มีเอกภาพและมีการกระจายอำนาจ ถึงแม้ในด้านการศึกษาจะมีรองผู้อำนวยการศอบต. กำกับดูแลก็ตาม ดังนั้นด้านการศึกษาจะมีระบบการบริหารจัดการเข้าไปรองรับการดำเนินงานร่วมกับศอบต. เพราะรัฐบาลมีความหวังว่าการศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญระยะยาว ที่จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ และสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้เร่งแนวทางการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และด้วยเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนต่างๆ จึงได้ขอให้สพฐ. นำเรื่องนี้มาเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

นายสมชัย วุฒิปรีชา มีความเห็นว่า ปัญหาจังหวัดภาคใต้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล และปัญหาการศึกษาในจังหวัดภาคใต้นับเป็นเรื่องเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องรีบแก้ไข โดยมีข้อเสนอ ดังนี้

๑) ควรจัดให้มีการระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาการศึกษาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ และตั้งข้อสังเกตว่าจากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ การจัดการศึกษาใน ๓ จังหวัดภาคใต้ ควรจะเป็นรูปแบบทั่วไปเหมือนทุกจังหวัดที่ดำเนินการ หรือควรจะปรับกระบวนการจัดการศึกษาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างไร กระทรวงศึกษาธิการโดยสพฐ. และหน่วยราชการอื่น รวมทั้งรัฐบาลควรเร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาแทนที่จะปล่อยให้ครุใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้แก้ปัญหาตัวเอง และให้ข้อเสนอแนะว่าก่อนจะมีการจัดสัมมนา ควรมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาการก่อเหตุการณ์ไม่สงบที่สำคัญก่อน เนื่องจากสถานการณ์ความเคร่งเครียดของปัญหาในแต่ละจังหวัดไม่เท่ากัน ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเพียงบางอำเภอที่เกิดเหตุการณ์ไม่สงบซ้ำแล้วซ้ำอีก บางจังหวัดไม่เคยเกิดเหตุการณ์ไม่สงบเลยคือจังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลามีเพียงบางพื้นที่เท่านั้นที่มีเหตุการณ์ไม่สงบ

๒) ในการจัดสัมมนาขอให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ไม่สงบ เพื่อหาข้อสรุปและเร่งจัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เห็นด้วยว่า ปัญหาการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นรีบด่วน และถ้าพิจารณาถึงปัญหาด้านการศึกษาของจังหวัดภาคใต้ในมิติเรื่องคุณภาพ พบว่าภาคใต้มีโรงเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานมากที่สุดของประเทศเป็นจำนวนร้อยละ ๗๐ โดยถ้าพิจารณาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโรงเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำมากถึงร้อยละ ๘๐ ฉะนั้นจากประเด็นมิติปัญหาเรื่องคุณภาพ จึงสนับสนุนการกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากนี้ เห็นด้วยกับประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอว่าควรจะต้องมีการพิจารณากันอีกครั้ง แต่ขณะนี้การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และเห็นด้วยกับที่รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงว่าควรพิจารณาภาพรวมการกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมระดับประเทศด้วย และเสนอให้นำเรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมระดับประเทศมาพิจารณาต่อที่ประชุมโดยเร็ว

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ เห็นด้วยกับข้อเสนอของการกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส เดิมที่เสนอไว้ ๓ เขต มีความสอดคล้องกันเพียงแต่มีการปรับจำนวนอำเภอ เนื่องจากสาเหตุเรื่องคุณภาพการศึกษา ในส่วนของจังหวัดสงขลา เดิมมีเขตพื้นที่การศึกษา ๓ เขต ก็ยังเป็น ๓ เขตเหมือนเดิม แต่อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่าจากมาตรการที่ระบุว่าจะมีมาตรการจูงใจให้คนไปอยู่ที่เขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มขึ้นนั้น อาจไม่สอดคล้องกับเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ เนื่องจากปัญหาคุณภาพการศึกษาและความอ่อนแอของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรจะมีมาตรการจูงใจหรือหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ประธานชี้แจงว่า ในเชิงนโยบายมีความจำเป็นต้องนำเรื่องการกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นมาพิจารณาก่อน เนื่องจากเป็นนโยบายรัฐบาล และเมื่อมีการประกาศเขตพื้นที่การศึกษา ทุกกระทรวงจะต้องเข้าไปปรับการบริหารจัดการในเขตพื้นที่การศึกษา ถึงจะรับกันกับการดำเนินงานของสอบต. เพื่อให้การแก้ปัญหาบางอย่างสามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จสิ้นสุดในระดับของเขตพื้นที่ได้มากที่สุด

ในด้านการศึกษา เห็นด้วยกับข้อเสนอของนายสมชัย วุฒิปรีชา ที่เห็นว่าควรจัดประชุมระดมสมองเรื่องการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เนื่องจากมีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในขณะนี้ ฉะนั้นวิธีการใดที่

สามารถทำให้เขตพื้นที่การศึกษาเข้มแข็ง สงบเรียบร้อยได้ต้องรีบดำเนินการก่อน ส่วน ยุทธศาสตร์อื่นๆ หรือการจัดให้มีการประชุมระดมสมองเพื่อหาแนวทางการพัฒนา การศึกษาให้ดีขึ้นนั้น เป็นเรื่องที่สามารถทำได้และแนวทางการแก้ไขก็เป็นที่ทราบดีอยู่แล้ว เช่น การเพิ่มวิชาสามัญให้มากขึ้น การเพิ่มวิชาชีฟโดยไม่ตัดวิชาศาสนา หรือการ สร้างความเป็นไทยให้มากขึ้น แต่เหตุผลสำคัญที่นำเรื่องนี้มาเสนอที่ประชุมวันนี้เพื่อที่ กระทรวงศึกษาธิการจะสามารถเข้าไปบริหารจัดการเขตพื้นที่ดังกล่าวร่วมกับกระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเร่งด่วน การจัดการเรื่องเขตพื้นที่เป็นการสร้างความ เข้มแข็งของพื้นที่ให้มีขนาดที่เหมาะสม ไม่กว้างเกินไป เพราะการสัญจรในพื้นที่กว้างจะทำให้ เกิดอันตราย ในขณะที่เดียวกันการสั่งการใดๆ จะมีความชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น

ดังนั้นการเพิ่มเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาสจังหวัดละ ๑ เขต จึงมีความเหมาะสม เพราะไม่เป็นการเพิ่มทรัพยากรทั้งในด้านพื้นที่ คือไม่มีการสร้าง ที่ตั้งใหม่ และในด้านบุคลากรคาดว่าจะสามารถเกลี่ยบุคลากรจากที่ต่างๆ เข้าปฏิบัติงาน ได้ เนื่องจากผู้ที่บรรจุเป็นข้าราชการจำนวนมากขอย้ายไปปฏิบัติงานนอกพื้นที่ ครูส่วนใหญ่เป็นครูอัตราจ้าง รัฐบาลจึงต้องเข้าไปบริหารจัดการโดยเร็วที่สุด เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ได้มีความพยายามที่จะคัดเลือกผู้ ที่อยู่ในพื้นที่เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ของตนเองด้วยแล้ว

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.จรวัยพร ธรณินทร์) เสนอความเห็น ๒ ประการ ดังนี้

๑) เนื่องจากการขยายเขตพื้นที่จะมีผลกระทบทำให้จำนวนโรงเรียนเอกชนในแต่ละ เขตพื้นที่การศึกษาน้อยลงไป เนื่องจากมีการปรับลดจำนวนอำเภอ จึงขอเสนอหลักการต่อ ที่ประชุมว่าเมื่อเพิ่มเติมเขตพื้นที่การศึกษา ถ้าเขตพื้นที่ใดมีจำนวนโรงเรียนเอกชนไม่ครบ ๒๐ โรงเรียน ขอให้มีการกลุ่มงานที่รับผิดชอบเรื่องการทำกับดูแลโรงเรียนเอกชนด้วย เนื่องจากเคย ได้รับข้อเสนอจากโรงเรียนเอกชนว่า ถ้ามีจำนวนโรงเรียนเอกชนไม่ครบ ๒๐ โรงเรียนในแต่ละ เขตพื้นที่การศึกษา จะไม่มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลโรงเรียนเอกชน โดยตรง

๒) เมื่อกำหนดให้ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตพัฒนาพิเศษ ควรกำหนดวิธี พิเศษในการเลือกผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งอาจจะนำเสนอ หลักเกณฑ์การบรรจุคัดเลือกผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษาต่อที่ประชุมคณะกรรมการครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพิจารณาว่าต้องอาศัยทักษะพิเศษและประสบการณ์พิเศษ อย่างไร เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการคัดเลือกผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นวิธี พิเศษเช่นเดียวกัน

นายวินัย สมะออน มีความเห็นว่า การที่รัฐบาลมุ่งเน้นกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) เฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้เพียง ๓ จังหวัด คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส โดยไม่รวมสตูลและสงขลาเข้ามาด้วยเป็น ๕ จังหวัดตามที่กำหนดไว้เดิมนั้น จะให้คนในจังหวัดสตูลและสงขลาเกิดความรู้สึกแตกต่างจากคนใน ๓ จังหวัด ซึ่งปัจจุบันการบริหารงานของศอบต.ครอบคลุมรวม ๕ จังหวัดนี้ และจากการมีประสบการณ์ร่วมกับคนในพื้นที่ มีความเห็นว่าการกำหนดให้ ศอบต. รับผิดชอบกำกับดูแล ๕ จังหวัดเหมือนเดิม จะมีความเหมาะสมกว่า ดังนั้นหากเป็นไปได้ควรมีการพิจารณากำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมพร้อมกันทั้ง ๕ จังหวัด เพื่อให้ประชาชนในจ.สตูล และสงขลามีความรู้สึกไม่แตกต่างกับประชาชนในอีก ๓ จังหวัดและก่อให้เกิดความสมานฉันท์มากขึ้น

นอกจากนี้ มีข้อเสนอว่า ปัจจุบันมีคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมากได้รับทุนเรียนฟรีจากต่างประเทศไปศึกษาต่อในประเทศมุสลิม เช่น อียิปต์ ซาอุดีอาระเบีย ลิเบีย ปากีสถาน อินเดีย รัฐบาลจึงควรพิจารณาจัดสรรทุนให้คนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปเรียนต่อในประเทศมุสลิม เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความรู้สึกรักชาติและแผ่นดินบ้านเกิดของตัวเอง และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาข้อสงสัยหรือความหวาดระแวงเกี่ยวกับการแบ่งแยกดินแดน นอกจากนี้ควรจะให้ผู้ที่เรียนจบจากประเทศเหล่านี้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาดูด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวคิดและความรู้สึกที่แท้จริงของกลุ่มคนเหล่านี้

ประธาน มีความเห็นว่า เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีความเป็นกลางและสามารถเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ จึงมอบหมายให้สทศ. รับผิดชอบจัดประชุมสัมมนาในระดับกรมมองโดยใช้เวลา ๑-๒ วัน แล้วแต่ความเหมาะสม และอาจตั้งหัวข้อการประชุมสัมมนาว่าการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส โดยขอให้จัดทำเป็นโครงการประชุมสัมมนา เพื่อจะได้นำผลจากการประชุมสัมมนาที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้ต่อไป และชี้แจงเพิ่มเติมว่าโดยข้อเท็จจริงพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ครอบคลุมรวม ๕ จังหวัดอยู่แล้ว แต่การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมกำหนดเพิ่มเติมเพียง ๓ จังหวัด

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ชี้แจงเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

๑) การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓ จังหวัดครั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่มีบางกลุ่มไม่เห็นด้วย ต้องมีการแจ้งล่วงหน้าเพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน โดยในบางพื้นที่ เช่น อำเภอธารโตที่จะให้ไปรวมกับอำเภอเบตง ในระยะแรกอาจจะต้องยืดหยุ่นให้ อ.ธารโตอยู่กับบ้านังสะตาไปก่อน เพราะระยะทางไกลมากกว่า และเมื่อมีความปลอดภัยมากขึ้นจึงไปรวมกับบ้านังสะตาในภายหลัง

๒) การกำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมใน ๓ จังหวัด ที่มีหลักการว่าจะพยายามไม่เพิ่มทรัพยากรนั้น ในทางปฏิบัติคงจะต้องมีการใช้งบประมาณบ้าง แต่เป็นการเกลี่ยงบประมาณภายในสพฐ.ซึ่งสามารถดำเนินการได้

๓) สำหรับจังหวัดสงขลา สพฐ. มีความพยายามจะย้ายอ.สะเตมาอยู่ในเขต ๒ แต่เนื่องจากยังมีผู้ไม่เห็นด้วย จึงยังดำเนินการไม่ได้ในขณะนี้หากจะทำได้ต้องมีการแก้ไขกฎระเบียบอื่น ๆ ให้สอดคล้องกันด้วย นอกจากนี้การคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาใหม่ที่ควรต้องมีคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติมนั้นสามารถเสนอได้โดยเสนอผ่านคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษสามารถเสนอได้ นอกจากนี้มีความเห็นว่าตามที่ประธานมอบหมายให้สทศ. จัดประชุมสัมมนาระดมสมองเรื่องการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ควรให้ดำเนินการร่วมกับศอบต. และสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล เพราะที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการมีการจัดประชุมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องหลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่จะจัดในจังหวัดภาคใต้ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้วย

ประธานชี้แจงว่าเห็นด้วยกับการที่จะให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ศอบต. และกระทรวงอื่นๆ มาร่วมจัดประชุมสัมมนา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนในที่นี่มีความสนใจเรื่องกำหนดเขตพื้นที่ (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมอบหมายสทศ. เป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะการจัดประชุมสัมมนาครั้งนี้เท่านั้น สำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดภาคใต้นั้นเป็นภารกิจขององค์กรหลักอื่น

นายทองอยู่ แก้วไทรฮะ เสนอความเห็น ๒ ประการ ดังนี้

๑) การกำหนดเขตพื้นที่ (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับเป็นโอกาสที่จะทำให้มีการพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงานและโครงสร้างบุคลากรให้ความยืดหยุ่นและความคล่องตัวมากขึ้น ในลักษณะที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกับ

โครงสร้างของเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดอื่น เนื่องจากปัญหาของภาคใต้แตกต่างจากเขตพื้นที่อื่น

๒) ควรมีการเพิ่มแรงจูงใจในลักษณะเป็นเงินเพิ่มพิเศษที่ไม่ผูกพันระดับวิทยฐานะ ซึ่งอาจก่อให้เกิดข้อผูกพันในระยะยาว แต่พิจารณาแรงจูงใจอื่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (นายวีระ โรจน์พจนรัตน์) ชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาว่ามีหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรมประเพณี ภาษาและชุมชนท้องถิ่น เป็น ๑ ใน ๔ หลักเกณฑ์ด้วย จึงเสนอว่าเมื่อใช้หลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดแล้ว ควรจะมีการขยายผลโดยให้แทรกเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับพื้นฐาน โดยยกตัวอย่างจากการเกิดเหตุการณ์สึนามิในภาคใต้ กระทรวงวัฒนธรรมได้มีโอกาสไปจัดทำพิพิธภัณฑน์มอร์แกน พบว่า ชาวมอร์แกนทุกคนสามารถรอดชีวิตจากการเกิดภัยสึนามิ เพราะสามารถนำภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำมาหากินมาใช้ประโยชน์ได้

ประธานชี้แจงว่าในระยะหลังมักมีความเข้าใจผิดว่าการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการแบ่งเขตทางการบริหาร แต่ในข้อเท็จจริงได้คำนึงถึงเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะท้องถิ่นทางการศึกษา และเมื่อคิดถึงท้องถิ่นทางการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงเรื่องวัฒนธรรม เพื่อให้คนที่อยู่ร่วมกันในเขตพื้นที่เดียวกันมีความรู้สึกว่าร่วมอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน ดังนั้นที่นำวัฒนธรรมมาเป็นหลักเกณฑ์จึงเป็นเพียงส่วนประกอบเพื่อสะท้อนความเป็นท้องถิ่นทางการศึกษาเท่านั้น

รองปลัดกระทรวงแรงงาน (นายไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์) มีข้อเสนอเกี่ยวกับการนำเรื่องเสนอต่อกรมเพื่อพิจารณาว่าเนื่องจากเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ดังนั้นจึงควรเสนอกรมขอยกเว้นกฎเกณฑ์บางอย่างที่จะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ รวมถึงการโยกย้ายตำแหน่ง และถ้าเป็นไปได้ควรขอให้กรมมีมติว่าให้รัฐบาลทุ่มเทงบประมาณเพื่อการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพิเศษ

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้ได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เพียงแต่นำเสนอเพื่อรับทราบเท่านั้น

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (เพิ่มเติม) ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส จังหวัดละ ๑ เขต รวมจำนวน ๓ เขต ตามที่เสนอโดยให้รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของกรรมการไปพิจารณาดำเนินการ

๒. มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) จัดประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

เนื่องจากประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอ้าน) ดิดภารกิจด่วน จึงมอบหมายให้นายอมเรศ ศิลาอ่อน เป็นประธานดำเนินการประชุมในระเบียบวาระต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ เรื่องเพื่อพิจารณา : ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา

ผู้ช่วยเลขาธิการ แจ้งที่ประชุมทราบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เคยนำเรื่องข้อเสนอแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรมเสนอที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๙ และที่ประชุมเห็นชอบข้อเสนอเรื่องการขยายการศึกษาระบบทวิภาคี และสหกิจศึกษา โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ สำนักงานฯ จึงได้ไปดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา มานำเสนอที่ประชุมในวันนี้

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ. (นางสุทศศรี วงษ์สมาน) รายงานที่ประชุมเรื่องข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมทวิภาคีและสหกิจศึกษา โดยได้แบ่งการศึกษาวิจัยเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) การส่งเสริมการศึกษาระบบทวิภาคี โดยรองศาสตราจารย์ชนะ กสิภาร์ ซึ่งได้ดำเนินการศึกษากรณีศึกษาของต่างประเทศรวม ๔ ประเทศ และจัดทำข้อเสนอแนวทางสำหรับประเทศไทย และ ๒) การส่งเสริมสหกิจศึกษา ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

สุนารีดำเนินการศึกษาวิจัยกรณีศึกษาต่างประเทศรวม ๖ ประเทศ และจัดทำข้อเสนอ แนวทางสำหรับประเทศไทย นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ ประเมินสัมฤทธิ์ผลโครงการนำร่องการจัดสหกิจศึกษา โดยได้มีการสำรวจความคิดเห็น ของนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุนารี ประกอบกับข้อเสนอของ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่เสนอให้มีการจัดระบบสหกิจ ศึกษาในส่วนของการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ สำนักงานฯ จึงได้มีการ ศึกษาบทเรียนดังกล่าวและนำตัวอย่างที่ดีมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการส่งเสริม สหกิจศึกษา และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาดำเนินนโยบายและ แผนการศึกษาให้ความเห็นชอบแล้ว

สำหรับสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในส่วนการศึกษาระบบ ทวิภาคี เนื่องจากการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการศึกษาที่เน้นเรื่องการจัดโดยให้สถาน ประกอบการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกในสถานประกอบการ มีการทำสัญญาการ ฝึกร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการและ สถานศึกษาต่างให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ตามข้อตกลง โดยจะเน้นการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และอาจมีระดับปริญญาตรีบางส่วน เชื่อมโยงกับการศึกษาในห้องเรียนกับการปฏิบัติจริง

ขณะนี้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จัดได้ในปริมาณไม่มากนัก มีสถาบัน อาชีวศึกษาประมาณ ๑๖๐ แห่งเศษ หรือร้อยละ ๔๐ ของสถาบันที่จัดการศึกษา ระบบทวิภาคี และมีสถานประกอบการเข้าร่วมประมาณ ๒,๕๐๐ แห่งเศษ ทั้งในกลุ่มช่าง อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การประมง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมจัดการศึกษา ทวิภาคีคือช่างอุตสาหกรรม โดยในปี ๒๕๔๘ มีจำนวนนักศึกษาประมาณ ๐๖,๐๐๐ คนเศษ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๖ ของนักศึกษาอาชีวศึกษา เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ประมาณร้อยละ ๗๐ และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประมาณร้อยละ ๒๘ และระดับที่สูงกว่าปวส. จำนวนร้อยละ ๐.๓

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยและการประเมินผล พบว่ามีประโยชน์ทั้งต่อ นักศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีอุปสรรคมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสัดส่วนการขยายจำนวนนักศึกษา ที่แม้ว่าจะเริ่มมานาน แล้ว แต่จำนวนนักศึกษายังขยายได้น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาในการประสานงาน และ ความพร้อมของสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ ครู นักเรียนและนักศึกษา เพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่ที่จบการศึกษาระดับปวช.แล้ว จะไม่ศึกษาต่อระดับปวส.และปริญญาตรี ทำให้การขยายการศึกษาระบบทวิภาคีในระดับปวส.ทำได้ค่อนข้างน้อย ไม่มีสิ่งจูงใจให้

สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ และยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานที่เป็นแนวทางการปฏิบัติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาบางแห่งขาดวุฒิภาวะ และไม่มีควมรับผิดชอบเท่าที่ควร ไม่กระตือรือร้น และไม่คิดว่าตัวเองเป็นผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจารย์มีภาระงานมาก

สำหรับการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา เป็นการจัดที่เน้นในระดับอุดมศึกษา เน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการเช่นเดียวกับระบบทวิภาคี โดยเน้นการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในสาขาที่กำลังศึกษาแบบเต็มเวลา ซึ่งควรจะใช้เวลาในการฝึก ๑ ภาคการศึกษาหรือประมาณ ๔ เดือนเป็นอย่างน้อย โดยส่วนใหญ่ฝึกในช่วงปี ๓-๔ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เริ่มดำเนินการ มีผู้จบการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นต้นมา หลังจากนั้นสกอ.ได้เห็นความสำคัญและจัดให้มีโครงการนำร่องส่งเสริมสหกิจศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๕ ปีละประมาณ ๓๐-๕๐ ล้านบาท แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้งบประมาณที่อุดหนุนได้ยุติลง สถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมรวมประมาณ ๖๒ แห่ง มีนักศึกษาสหกิจศึกษาประมาณ ๑๒,๕๐๐ คน ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าระบบทวิภาคี คิดเป็นไม่ถึงร้อยละ ๑ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือขาดกลไกสนับสนุนจากรัฐ ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสถานประกอบการรวมทั้งสถานศึกษาไม่เข้าใจสหกิจศึกษาอย่างเพียงพอ และความเชื่อมโยงระหว่าง ๓ เสา ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร มีปัญหาในการบริหารจัดการ ไม่มีมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานในการดำเนินงาน นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตรสหกิจศึกษา สถานประกอบการเองขาดความพร้อมและไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า ทำให้การรับนักศึกษาไม่เป็นไปตามจำนวนที่ต้องการ

ข้อเสนอเริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย ต้องการเพิ่มจำนวนนักเรียน นักศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาให้ได้ร้อยละ ๒๐ และร้อยละ ๑๐ ของนักศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาตามลำดับ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๔ เพิ่มจำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการได้ร้อยละ ๓๐ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๔ เช่นเดียวกัน และมีการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้ประกอบการและนายจ้างมีความพึงพอใจคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้น

สำหรับข้อเสนอการส่งเสริมการจัดการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษา ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือหน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ และสถานศึกษา ดังนี้

ภาครัฐในหน่วยงานระดับนโยบาย ควรจัดให้มีหน่วยงานเพื่อดูแลรับผิดชอบ ส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาทั้ง ๒ ระบบ ผลักดันและส่งเสริมให้ทวิภาคีและสหกิจศึกษาเป็น นโยบายการศึกษาของชาติที่มีความต่อเนื่องและชัดเจนเป็นรูปธรรม มีมาตรการจูงใจให้ สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการมากขึ้น กำหนดให้ทวิภาคีและสหกิจศึกษาเป็น หลักสูตรที่สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนบรรจุไว้ในหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ มีการ จัดทำมาตรฐานหลักสูตรทวิภาคีและสหกิจศึกษา จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ และเร่งประชาสัมพันธ์รณรงค์โครงการทวิภาคีและสหกิจศึกษา ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้มีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงาน เป็นระยะๆ

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนวทางที่เกี่ยวข้องที่สำคัญในระดับประเทศ ๓ ประเด็น คือ ๑) ควรมีการพัฒนาทวิภาคีและสหกิจศึกษาและความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ และสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายยืดหยุ่น ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มากขึ้น ทั้งผู้ที่ทำงานแล้วและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อพัฒนากำลังคน โดยสถาน ประกอบการเข้ามาร่วมและมีความเป็นเจ้าของ โดยมีข้อเสนอว่า อาจจะมีการจัดหลักสูตร เตรียมเทคนิคศึกษาหรือหลักสูตรในลักษณะเดียวกันให้มีความหลากหลาย และขยาย ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้นและมีการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดศูนย์การเรียน ของสถานประกอบการเพื่อพัฒนากำลังคนที่ ทำงานแล้วตามมาตรา ๑๒ ของพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๕๒ ๒) ควรใช้กลไกทวิภาคีและสหกิจและความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อที่จะเร่งพัฒนากำลังคนระดับกลาง โดยเฉพาะระดับกลางที่กำลังขาดแคลน และ ระดับสูงบางสาขา และ ๓) ขณะเดียวกันควรมีการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและพัฒนา มาตรฐานอาชีพ เร่งรัดให้มีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเชื่อมโยง การพัฒนาคุณภาพกำลังคน โดยใช้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ และเชื่อมโยง ความรู้ทักษะ และสมรรถนะ

สำหรับสถาบันการศึกษา ควรมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบและมอบหมายบุคลากร เข้ามาดูแลโดยเฉพาะ บรรจุหลักสูตรทวิภาคีและสหกิจในการเรียนการสอนในคณะวิชา ต่างๆ และขยายให้มากขึ้น ให้มีการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางในส่วนของสถาบันให้ ชัดเจน และพิจารณาภาระงานให้กับอาจารย์และบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีการเตรียม ความพร้อมของนักศึกษาก่อนจะเข้าสู่ระบบและปรับระบบการศึกษาและหลักสูตรให้รองรับ ระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา ขณะเดียวกันควรจะมีการพัฒนาความร่วมมือ และเชื่อมโยง กับสถานประกอบการให้เป็นระบบ

ในส่วนสถานประกอบการมีข้อเสนอ คือ ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญและเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานประกอบการด้วย จัดให้มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบประสานและดูแลทวิภาคีและสหกิจศึกษา และเตรียมความพร้อมรองรับการปฏิบัติงานของนักเรียนนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดตำแหน่งงาน การจัดบุคลากร การจัดวัสดุอุปกรณ์และประสานงานกับสถาบันการศึกษาล่วงหน้า สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่ต้องรับผิดชอบดูแล ให้ความสำคัญกับนักศึกษาเหมือนเป็นพนักงานชั่วคราว เพื่อให้ได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็น และจัดทำแผนการฝึกปฏิบัติร่วมกับสถาบัน สุดท้ายคือต้องมีการสร้างความร่วมมือเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบเป้าหมายและแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา และให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานต่อไป และให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาติดตามประเมินผลและรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นระยะ ๆ

การพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาและอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง โดยสรุป ดังนี้

รองศาสตราจารย์ชนะ กสิภรณ์ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจุบันแรงงานไทยจำนวน ๓๕.๘ ล้านคน จบการศึกษาระดับปวช.ร้อยละ ๓.๒ ปวส.ร้อยละ ๓.๘ รวมเป็นร้อยละ ๗ ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีแรงงานไทยที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจำนวนร้อยละ ๖๕ อังกฤษร้อยละ ๖๒ ประเทศไทยดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษามาเป็นเวลานานถึง ๔๗ ปีแล้ว เริ่มจากวิทยาลัยเทคนิคไทย - เยอรมัน จนกระทั่งเป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ปัจจุบันมอบหมายให้สอศ.รับผิดชอบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และสกอ.รับผิดชอบการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา และจำนวนที่ตั้งเป้าหมายไว้คือร้อยละ ๒๐ ของนักศึกษาทั้งหมด หรือประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน แต่จำนวนนักศึกษาในระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาขณะนี้ มีจำนวนประมาณ ๑๐,๐๐๐ คนเศษ ในขณะที่เยอรมนีมีจำนวนนักศึกษาในระบบทวิภาคีประมาณ ๑.๗ ล้านคน มีบริษัทที่ทำสัญญาร่วมประมาณ ๖๐,๐๐๐ บริษัท มีครูที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาระบบทวิภาคีเกือบ ๒ ล้านคน และมีศูนย์ฝึกกลางจำนวน ๕๐๐ ศูนย์ ปัญหาที่เด็กไทยไม่นิยมเรียนระบบทวิภาคี พบว่านักศึกษาระดับปวช.ไม่มีความพร้อม เมื่อเข้าสู่การศึกษาระบบทวิภาคีมักมีปัญหา และจากผลการประเมินของสมศ.

พบว่าเด็กปวช.นิยมศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ทำให้จำนวนเด็กที่ศึกษาต่อระดับปวส. มีจำนวนลดลง

นอกจากนี้ มีข้อเสนอว่า โดยหลักการการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการควรมีความเป็นเจ้าของในตัวนักศึกษา เช่นกรณีตัวอย่างในเยอรมนี ที่สามารถจัดการศึกษาระดับทวิภาคีได้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากสถานประกอบการในเยอรมนี มีระบบการรับเด็กที่จบม.๓ เข้ามาฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการทันที แล้วจึงส่งไปเรียนภาคทฤษฎีที่สถาบันการศึกษา แต่ในประเทศไทยสถานประกอบการเป็นเจ้าของเด็ก การส่งเด็กไปฝึกงานในสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการไม่สามารถรับเด็กได้ทั้งหมด แต่ถ้าสถานประกอบการได้มีส่วนเป็นเจ้าของก็จะสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีได้

ทั้งนี้ มีข้อเสนอ ๓ ประการ ดังนี้

๑) การให้สถานประกอบการมีความเป็นเจ้าของ สามารถดำเนินการได้โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกพร้อมซึ่งดำเนินการโดยสถานประกอบการ ศูนย์ฝึกพร้อมที่ดีที่สุดควรอยู่ในเขตอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรม ศูนย์ฝึกพร้อมนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย (SME) เกือบถึงร้อยละ ๙๐ การฝึกปฏิบัติการบางอย่างต้องรวมตัวกันตั้งเป็นศูนย์ฝึกพร้อม โดยให้สถานประกอบการในเขตพื้นที่ เขตอุตสาหกรรม หรือนิคมอุตสาหกรรมเป็นผู้จัดตั้ง และรัฐบาลให้การสนับสนุนในบางเรื่อง

๒) เร่งพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพ (TVQ) เพราะถ้าไม่มีคุณวุฒิใหม่ที่เน้นสมรรถนะ มีแต่คุณวุฒิวิชาการเช่นในปัจจุบัน เด็กจะไปทางสายวิชาการโดยไปเรียนต่อในระดับปริญญาตรีตามค่านิยม แต่ถ้ามีคุณวุฒิวิชาชีพเป็นทางเลือกทำให้เด็กสามารถพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าจนถึงระดับสูงสุด จนกระทั่งเป็นผู้ชำนาญงาน ในลักษณะคล้ายเทียบเท่าปริญญาเอกสายวิชาชีพ รวมทั้งต้องเร่งพ.ร.บ.อาชีวศึกษา ซึ่งรอการประกาศใช้เป็นกฎหมายมาเป็นเวลา ๗ ปีเต็มแล้ว

๓) ในสหรัฐอเมริกาได้จัดทำหลักสูตรร่วมกันระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ ๕-๖ กับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปี ๑-๒ ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จมาก เรียกว่าโครงการ tech-prep (technology preparation) เพื่อให้เด็กส่วนใหญ่ในสหรัฐอเมริกาที่ไม่ได้มุ่งเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย สามารถเตรียมตัวสู่อาชีพได้ตั้งแต่ม.๕-๖ และปีที่ผ่านมามีกฎหมายใหม่ออกมากำหนดให้เริ่มโครงการตั้งแต่เด็กเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ เป็นโครงการ ๔+๒ คือตั้งแต่ ม.๓-๖ รวมกับปวส.ปี ๑-๒ ซึ่งประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควร

พิจารณานำมาเป็นมาแนวทางการดำเนินงาน เพื่อเป็นการยกระดับแรงงานไทยให้สามารถเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ได้

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ มีข้อเสนอว่าควรระบุจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทวิภาคีและสหกิจศึกษาให้ชัดเจน ระหว่างจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐและสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ระบบการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษาเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่เห็นด้วยกับการตั้งหน่วยงานระดับนโยบายใหม่มาดำเนินการ แต่ควรกำหนดมาตรการจูงใจให้สถานศึกษาและภาคธุรกิจดำเนินการเองมากกว่า เพราะขณะนี้สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้หน่วยงานรัฐและสถานศึกษาทุกแห่งจัดทำตัวชี้วัดและดำเนินงานตามตัวชี้วัด รวมถึงสถานศึกษาต้องได้รับการประเมินและตรวจสอบคุณภาพตามตัวชี้วัดของสมศ. ทำให้หน่วยงานและสถานศึกษาทุกแห่งต่างเร่งดำเนินการตามตัวชี้วัดโดยไม่ต้องกำหนดเป็นกฎหมายได้ ดังนั้นจึงควรกำหนดตัวชี้วัดให้สถาบันการศึกษาเพิ่มรายวิชาหรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษามากขึ้น รวมทั้งควรสนับสนุนส่งเสริมมาตรการทางกฎหมาย เช่น การลดหย่อนภาษี

นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ มีความเห็นว่าปัจจุบันการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา เป็นเรื่องที่เอกชนให้ความสนใจและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่อยู่แล้ว โดยมีการดำเนินงานร่วมกับสภาอุตสาหกรรมและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยตลอด โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีการผลิตนักศึกษาระบบสหกิจศึกษา จนขณะนี้จำนวนนักศึกษาที่จบไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานประกอบการ ในอดีตรัฐบาลเคยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณการดำเนินงานอย่างเต็มที่ แต่ปัจจุบันการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาไม่ได้รับความสำคัญและไม่เห็นประโยชน์ของการจัดการศึกษามากนักกว่า การศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาทำให้เด็กมีประสบการณ์จากการทำงานจริงและสามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ

นอกจากนี้ ยังเห็นด้วยกับนายสุวัฒน์ เงินน้ำ เรื่องระบบการประเมินเพื่อเป็นเกณฑ์ที่ทำให้ทุกสถานศึกษาหันมาทำความเข้าใจ จากการศึกษาดูงานต่างประเทศพบว่า มหาวิทยาลัยไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจระบบสหกิจศึกษา ในขณะที่สหรัฐอเมริกา และยุโรป ล้วนให้ความสำคัญกับสหกิจศึกษา(co-operative education) บางมหาวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาเป็นจำนวนเกือบร้อยละ ๑๐๐ และเห็นด้วยกับข้อเสนอของรองศาสตราจารย์ชนะ กลสิภรณ์ว่าถ้าจะสนับสนุนการดำเนินงานต่อ ควรให้ภาคเอกชนเป็น

เจ้าภาพ โดยสภาอุตสาหกรรมพร้อมจะรับไปประสานกับคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย และพร้อมจะรับเป็นเจ้าภาพดำเนินงานเรื่องนี้ เพื่อผลักดันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ออกมาขับเคลื่อนการดำเนินงานได้

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) เห็นด้วยกับผลงานวิจัยเรื่องข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษาว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และสอศ. ยินดีจะดำเนินงานร่วมกับสทศ. ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

นอกจากนี้ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า สอศ. ได้ดำเนินงานเรื่องการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีมาเป็นเวลานาน แต่ระยะหลังจำนวนนักศึกษาลดลง เนื่องจากนักเรียนนิยมเรียนต่อระดับปริญญาตรี ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรต้องปรับบทบาทโดยกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาต้องจัดทำทุกรูปแบบเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับสถานประกอบการให้มากขึ้น รวมทั้งจัดทำหลักสูตรร่วมด้วย

ประธานให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการพบว่าขณะนี้ มีเด็กที่เรียนสายอาชีพ ๒๐๐,๐๐๐ คน โดยมีเด็กที่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยทั้งหมด ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน และมีการคาดประมาณการออกไปข้างหน้าอีก ๕ ปี ว่าจะมีเด็กที่จะเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มเป็น ๓๐๐,๐๐๐ คน และเด็กที่จะเรียนมหาวิทยาลัยจะเป็น ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับกองทัพจะเห็นชัดเจนว่าอีก ๑๐ ปี ประเทศจะมีคนที่เป็นนายร้อย ๑๐ เท่าของคนที่เป็นนายสิบ และจะเป็นกองทัพที่แปลกมาก คือมีนายร้อย นายพัน นายพล ไม่มีนายสิบ แต่เป็นพลทหารเลย นี่คือรูปแบบของอุตสาหกรรม ธุรกิจในประเทศไทยที่กำลังเกิดขึ้น

นอกจากนี้ จากการรายงานการสำรวจของลอร์ด ลีดส์ ที่อังกฤษ เรื่องการจัดลำดับนโยบายการพัฒนาประเทศของโทนี่ แบลร์ เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว คือ ๑) education ๒) education ๓) education แต่ขณะนี้อังกฤษได้จัดลำดับนโยบายการพัฒนาประเทศใหม่เป็นดังนี้ ๑) skill ๒) skill ๓) skill คือให้ความสำคัญกับฝีมือแรงงาน เพื่อสามารถพัฒนาประเทศได้เท่าเทียมกับประเทศเยอรมนีและฝรั่งเศส

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นายสุเมธ แย้มมนุ่) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สกอ. สนับสนุนการศึกษาระบบสหกิจศึกษามาโดยตลอด และเห็นด้วยกับข้อเสนอทุกข้อที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ โดยมีข้อสังเกตว่าถ้าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เพื่อประกาศใช้เป็นหลักสูตรสหกิจศึกษา ควรรวมทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ทั้ง

หลักสูตร internship ของแพทย์และ sandwich program ของบางสาขาวิชา เพราะในปัจจุบันการเรียนการสอนระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาค่อนข้างอยู่ในวงจำกัด ควรปรับเป็นนโยบายการศึกษาที่มีความหมายกว้างขึ้น ในอดีตที่ผ่านมามีความพยายามที่จะนำสหกิจศึกษาเข้ามาในระบบอุดมศึกษาไทยถึงแม้จะได้รับการต่อต้านจากหลายคณะวิชา และมีความพยายามที่จะเปลี่ยนคำว่าสหกิจศึกษาไปใช้คำใหม่ที่มีลักษณะครอบคลุมและบูรณาการชีวิตของการทำงานกับการศึกษาไว้ด้วยกันอย่างหลากหลายรูปแบบด้วยความคิดสร้างสรรค์ โดยสถานศึกษาสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาซึ่งมีความแตกต่างหลากหลาย เรียกว่า work integrated learning (WIL) ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานหลายแห่งนำมาใช้ เช่น สมาคมระดับนานาชาติ ซึ่งเดิมเคยใช้คำว่า cooperative education ก็เปลี่ยนมาใช้คำว่า work integrated learning (WIL) ด้วยเช่นเดียวกัน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงที่ประชุมว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศนโยบายปี 2550 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสนับสนุนให้คนเรียนต่อ ๑๒ ปี โดยไม่จำเป็นต้องเรียนสายสามัญ สามารถเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาได้ โดยขณะนี้สพฐ.ได้ลงนามทำสัญญาความร่วมมือการดำเนินงานร่วมกับ สอศ. โดยสรุปว่าขณะนี้หลายแนวทางที่จะทำให้เด็กทั้งที่เรียนในโรงเรียนมัธยมสามารถได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รวมทั้งเด็กที่อยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่อาจจะพักอาศัยอยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แต่ไปเรียนที่โรงเรียนอาชีวศึกษา และกำลังประมวลเรื่องเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจะประสานกับ สอศ. เรื่องแนวทางการดำเนินงานโครงการ tech-prep ต่อไป

นายสมชัย วุฑฒิปรีชา กล่าวว่าจะจากประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโครงการทวิภาคีมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาที่ควรเร่งหาแนวทางแก้ไข ๒ ประการ ดังนี้

๑) ควรหาวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ ๓ ฝ่ายคือ ภาคธุรกิจ สถานศึกษาหรือหน่วยงานราชการ และผู้เรียน มีความเข้าใจและเกิดความสนใจที่จะร่วมมือดำเนินการร่วมกันอย่างจริงจัง เพราะภาคเอกชนบางส่วนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการทวิภาคี ส่วนสถานศึกษาหรือหน่วยงานราชการไม่ได้ให้ความสนใจดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาจจะดำเนินการอย่างจริงจังตอนเริ่มต้น แต่เมื่อตกลงเรียบร้อยแล้วกลับไม่เอาจริงเอาจ้ง ด้านผู้เรียนก็ยังไม่เข้าใจความหมายและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

๒) ควรจะสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างเต็มที่และมีความต่อเนื่อง

ประธาน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในปี ๒๕๔๗ มีผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวนทั้งหมดประมาณ ๗.๘ แสนคน เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ประมาณ ๓.๘ แสนคน เรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ๓ แสนคน และไม่ได้เรียนต่ออีก ๑ แสนคน และเห็นว่าถ้ายังเป็นไปในลักษณะนี้อีก ๑๐ ปี ในอนาคตประเทศไทยจะมีผู้ที่ไม่ได้เรียนต่อในปริมาณมาก และได้ยกกรณีตัวอย่างที่สมควรนำมาพิจารณาอย่างยิ่ง คือการดำเนินงานของ seven-eleven ซึ่งอยู่ในกลุ่มบริษัทซีพี ที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยก่อตั้งโรงเรียนอาชีวะเอกชนเมื่อ ๒ ปีที่ผ่านมา รับคนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้าเรียนและฝึกปฏิบัติพร้อมกัน และได้มีการขยายการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนคาดว่าปีหน้าจะมีนักเรียนในระบบรวม ๒๐,๐๐๐ คน ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นกำลังที่สำคัญต่อไปในอนาคต เพราะจะมีทักษะฝีมือแรงงานที่จะนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพเลี้ยงตัวเองและพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบหลักการของเป้าหมายและข้อเสนอแนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา โดยให้สทศ. ปรับแก้เอกสารตามความเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ : สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการสภาการศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๔๙)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการสภาการศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ให้จัดส่งเอกสารเป้าหมายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๔๙) พร้อมแนบแบบสอบถามถามความคิดเห็นของกรรมการสภาการศึกษาใน ๓ ประเด็น สรุปได้ดังนี้

๑) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๔๙) กรรมการสภาการศึกษา มีความเห็นว่าโดยภาพรวมเป้าหมายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาเป็น

อย่างดี เนื่องจากมีการกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อผู้เรียน ครู/อาจารย์และสถานศึกษาโดยตรง แต่มีบางประเด็นที่ควรปรับแก้ เช่น การกำหนดยุทธศาสตร์ควรเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะที่ไม่ใช่การนำเอางานประจำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์

๒) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการสภาการศึกษา มีความเห็นว่า เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีความเหมาะสมแล้ว แต่เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรเพิ่มเติมรายละเอียดของข้อมูลบางเรื่อง เช่น การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ การพัฒนาการเรียนรู้ปฐมวัย เป็นต้น

๓) ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดระเบียบวาระการประชุมสภาการศึกษา กรรมการสภาการศึกษา มีความเห็นว่า การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาการศึกษา มีความเหมาะสมแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ควรนำเรื่องกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๐ เข้าเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาก่อนมีการประกาศใช้ ควรมีการกำหนดระเบียบวาระการประชุมที่ให้คณะกรรมการได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญและสถานการณ์วิกฤตที่มีผลต่อการจัดการศึกษา เช่น คุณภาพการเรียนการสอนของการศึกษาระดับอุดมศึกษาและคุณภาพบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖.๑ เรื่องเพื่อทราบ : โครงการคุณธรรมนำความรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

รัฐบาลโดยการนำของพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายด้านการศึกษา โดยจะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ คำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และเพื่อให้ทิศทางและเป้าหมายการจัดการศึกษาของประเทศสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ที่เน้น “การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย” และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานกลางจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทยอย่างเป็นทางการ โดยประสานการดำเนินงานกับทุกองค์กรหลักที่เกี่ยวข้อง โดยมีกรอบการดำเนินงานตามบทบาทขององค์กรหลัก แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๔๙) “ ร่วมกันคิด – ทำความเข้าใจให้ตรงกัน”

ระยะที่ ๒ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๐) “ ร่วมวางแผน-แบ่งงานกันทำ”

ระยะที่ ๓ (พฤษภาคม-กันยายน ๒๕๕๐) “ ร่วมทำ- เผยแพร่- เห็นผล”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอกรอบการดำเนินงานโครงการคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการต่อคณะรัฐมนตรี และขอความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย ซึ่งประกอบด้วย รมว.ศช. เป็นประธาน ผู้แทนจากองค์กรหลักศช. ผู้แทนจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนศาสนาและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ รวมทั้งสำนักงานฯ ได้จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักคิด นักปฏิบัติ ให้เกิดความชัดเจนในนิยามความหมาย กรอบการดำเนินงานและยุทธศาสตร์รวม ๓ ครั้ง และได้นำผลจากการประชุมทั้ง ๓ ครั้งมาสังเคราะห์ จัดทำยุทธศาสตร์เสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย เพื่อประกาศเป็นเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และร่วมกับกระทรวงที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง ประกาศเป็นวาระแห่งชาติให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในด้านจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรมเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นพลังการพัฒนาทุกด้านต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖.๒ เรื่องเพื่อทราบ : สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยได้มอบให้ ศาสตราจารย์เสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์ ราชบัณฑิต เป็นผู้ดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

จากการศึกษาวิจัย พบว่ามีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ควร

กำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลผลิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมีการกำหนดคุณลักษณะ คุณสมบัติด้านการปฏิบัติ จรรยาบรรณ และสมรรถนะในการบริหาร และมีกระบวนการวัดคุณสมบัตินักศึกษาระดับชาติเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสกอ. สกอ. และสภามหาวิทยาลัยควรเร่งรัดการออกกฎเกณฑ์หรือมาตรการเกี่ยวกับความผิดในการจ้างทำและการลอกวิทยานิพนธ์ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ควรมีมาตรการ กลไก แนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เพื่อป้องกันการคัดลอกหรือลอกเลียนวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรจัดทำแผนงานและมาตรการที่ชัดเจนและเร่งด่วนในการพัฒนาผู้สอนและหาอาจารย์ทดแทนอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการ ควรพัฒนาหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษาให้มีความต่อเนื่องในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ให้เป็นหลักสูตรเดียวกัน โดยมีข้อกำหนดว่าระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกต้องเรียนกี่หน่วยกิต วิชาบังคับมีอะไรบ้าง เงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาคืออะไร หลักสูตรลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีโอกาสเรียนร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และควรกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษาให้ชัดเจนว่าเป็นโปรแกรมเตรียมผู้บริหารหรือพัฒนาผู้บริหาร และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ที่จะพัฒนาให้ชัดเจนว่าเป็นกลุ่มใด ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีจุดเน้นและมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านวิจัย เช่น การเน้นหลักสูตรแผน ก (๒) ให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในการพัฒนางานของตนเองและมีความรู้ในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖.๓ เรื่องเพื่อทราบ : โอกาสทางการศึกษาและการออกกลางคันของบุตรหลานแรงงานต่างด้าว/ชนเผ่าในจังหวัดสมุทรสาคร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ดำเนินการวิจัยในโครงการโอกาสทางการศึกษาและการออกกลางคันของบุตรหลานคนงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีคนต่างด้าวอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่ทำให้บุตรหลานคนงานต่างด้าวไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา/ออกกลางคัน และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานคนงานต่างด้าวมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น

จากผลการวิจัย พบข้อเสนอแนะที่สำคัญในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา นโยบาย ดังนี้

๑) ด้านนโยบายและกฎระเบียบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสนับสนุนพร้อมงบประมาณให้แก่สถานศึกษา ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กต่างด้าว/ชนเผ่า ต่อผู้เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติ

๒) ด้านชุมชนและผู้ปกครองต่างด้าว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่จะต้องทำงานโปร่งใสไม่หาประโยชน์จากแรงงานต่างด้าว ควรสร้างความสัมพันธ์และความรู้ความเข้าใจให้เห็นประโยชน์ในการส่งเด็กเข้าเรียน และควรส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของเด็ก

๓) ด้านโรงเรียน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ โรงเรียนควรดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาของรัฐ ควรมีการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อเด็กต่างด้าว/ชนเผ่าให้แก่บุคลากรทางการศึกษา มีการติดตาม สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความรู้ความเข้าใจกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง และบริหารและจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖.๔ เรื่องเพื่อทราบ : งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะสร้างสังคมเข้มแข็งของคนในชาติให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานของคุณธรรม เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยในการจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน) ที่ประกาศจะเร่งรัดการ

ปฏิรูปการศึกษาโดยใช้คุณธรรมนำความรู้ มาวิเคราะห์และจัดทำโครงการสำคัญ เพื่อให้ได้ผลงานด้านองค์ความรู้และนโยบายทางการศึกษาที่สนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล รวมทั้งนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ สรุปได้ดังนี้

๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๐ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๐.๗๖๙ บาท (สองร้อยสี่สิบล้านเจ็ดแสนหกหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ จำนวน ๙๒.๗๕๖ ล้านบาท โดยแบ่งเป็น งบบุคลากร ๖๙.๖๕๔ ล้านบาท งบดำเนินงาน ๒๖.๒๖๒ ล้านบาท งบลงทุน ๕.๖๕๒ ล้านบาท งบอุดหนุน ๓๔.๔๕๑ ล้านบาท งบรายจ่ายอื่น ๑๐๔.๗๕๐ ล้านบาท

๒) สำนักงานฯ จะดำเนินกิจกรรมตามพันธกิจเพื่อเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยจัดทำนโยบายและแผนด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง และดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ไม่น้อยกว่า ๓๕ เรื่อง

๓) สำนักงานฯ จะดำเนินโครงการคุณธรรมนำความรู้ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนของสังคม มีแนวทางและวิธีการในการจัดทำนโยบายและปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกิจกรรมหลักสำคัญ ๒ กิจกรรม คือ การจัดทำนโยบายคุณธรรมนำความรู้สู่การปฏิบัติการรณรงค์คุณธรรมนำความรู้สู่สังคมไทย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องทั่วทั้ง : การแก้ไข เพิ่มเติม ชื่อ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอเสนอการแก้ไข เพิ่มเติม ชื่อ และองค์ประกอบ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา รวม ๔ คณะ ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา ขอเสนอเปลี่ยนแปลงรองประธานอนุกรรมการฯ จากเดิม คือ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็น รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสิริพร บุญญานันต์) เพิ่มที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเพิ่มนางนงราม เศรษฐพานิช เป็นอนุกรรมการ ปรึบนายอำพล จินดาวัฒนะ

ออกจากการเป็นอนุกรรมการ เนื่องจากขอลาออก และเพิ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒) คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ขอเสนอปรับชื่อจาก คณะอนุกรรมการด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา เป็น คณะอนุกรรมการด้านทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา และขอปรับองค์ประกอบของ คณะอนุกรรมการฯ ดังนี้ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธาน นายกิตติ ลิ้มสกุล และรองเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณหรือผู้แทน ผู้แทนสป.ศธ. ผู้แทนสพฐ. ผู้แทนสกอ. ผู้แทนสอศ. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังหรือผู้แทน นายกฤษณพงศ์ กีรติกร นางสาวเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ นางนงราม เศรษฐพานิช ศาสตราจารย์บุญเสริม วิสกุล รองศาสตราจารย์สิริลักษณ์ คอมนตร์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นอนุกรรมการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อนุกรรมการและเลขานุการ และ เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ปรับอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ ให้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา รวมทั้งการนำนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ดำเนินการอื่นๆ ตามที่สภาการศึกษา หรือประธานสภา การศึกษามอบหมาย มอบหมายบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการตามความเห็นสมควร และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานตามที่คณะอนุกรรมการมอบหมายในขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ

๓) คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจศึกษาภาพการศึกษาไทยในอนาคต ๑๐-๒๐ ปี ขอเสนอปรับ นายพนม พงษ์ไพบูลย์ จากเดิม ที่ปรึกษาอนุกรรมการฯ เป็น ประธานอนุกรรมการฯ แทน ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน ซึ่งขอลาออกจากประธาน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เนื่องจากไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปรับศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากอนุกรรมการฯ เป็นอนุกรรมการที่ปรึกษา ปรับ ศาสตราจารย์สิปปนนท์ เกตุทัต ออกจากการเป็นที่ปรึกษาฯ เนื่องจากถึงแก่อนิจกรรม

๔) คณะอนุกรรมการด้านการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ ขอเสนอปรับ นายอมเรศ ศิลาอ่อน จากเดิม ที่ปรึกษาอนุกรรมการฯ เป็นประธานอนุกรรมการฯ แทน ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน ซึ่งขอลาออกจากประธาน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เนื่องจากไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปรับนายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ จากอนุกรรมการฯ เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการฯ แทน นายเทียนฉาย กีระนันท์ รองประธานฯ ที่ขอลาออก และเพิ่มนายบรรเลง ศรีนิล เป็นอนุกรรมการฯ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบการแก้ไข เพิ่มเติม ชื่อ องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ ของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาทั้ง ๔ คณะ

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
นางโชติกา วรรณบุรี
นางนันทิชา แจ่มนุราช
ผู้จตรายงานการประชุม

นางสิริพร บุญญานันต์
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้ตรวจรายงานการประชุม